

mszw is
akkoord

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Datum
28 januari 2026

Onze referentie
2026- [redacted]

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Bijlage(n)
1

Aan

Minister van SZW

nota

Beantwoording kamervragen het lid Neijenhuis (D66) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over verschillende berichten over de handhaving op misstanden rond arbeidsmigranten

Aanleiding

Op 16 december jl. heeft het lid Neijenhuis (D66) Kamervragen gesteld naar aanleiding van verschillende berichten in de Groene Amsterdammer en het Financieel Dagblad over de handhaving op misstanden rond arbeidsmigranten. U heeft reeds een uitstelbrief gestuurd vanwege de Kerstvakanties en omdat er meer tijd nodig was om e.e.a. uit te zoeken en de beantwoording af te stemmen met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Bijgaand treft u de beantwoording.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegde beantwoording. Deze beantwoording is afgestemd met de Arbeidsinspectie, AVIM, IZ en WBJA.

Kernpunten

- De berichten in de Groene Amsterdammer en het Financieel Dagblad gaan over misstanden rond arbeidsmigratie. Het artikel in de Groene Amsterdammer omschrijft dat de Arbeidsinspectie collegiale meldingen doet bij de vreemdelingenpolitie (hierna: AVIM) over mogelijke aanwezigheid van mensen zonder verblijfsvergunning. Een effectieve handhaving van de Wav, door samenwerking met AVIM, kan spanning opleveren met het doel om de werknemer te beschermen. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de bereidheid van werknemers om meldingen van arbeidsmisstanden te doen bij de Arbeidsinspectie

Lijn van de beantwoording

- U geeft in de beantwoording aan het belangrijk te vinden dat werknemers zich veilig voelen om meldingen te maken van arbeidsmisstanden bij de werkgever.
- U erkent dat er een spanningsveld is tussen enerzijds het belang van de individuele werknemers dat illegale tewerkstelling en het illegale verblijf onopgemerkt blijft en voortduurt en anderzijds het collectieve belang dat werknemers, burgers en bedrijven hebben bij de naleving van wettelijke normen.
- U legt in de beantwoording uit dat bij de taak om toe te zien op de naleving op de Wet arbeid vreemdelingen er een afweging wordt gemaakt tussen de bescherming van de werknemer en de aanpak van illegale tewerkstelling. In de praktijk leidt dit ertoe dat het doen van meldingen tussen Arbeidsinspectie en de AVIM kan bijdragen aan een effectieve aanpak van illegale

tewerkstelling en illegaal verblijf, maar er ook deels wordt ingeboet op de bescherming van werknemers met mogelijke ondermelding van misstanden als gevolg.

- U licht vervolgens toe dat het toezicht op de arbeidswetten en handhaving van het vreemdelingenrecht in Nederland bij twee verschillende organisaties is belegd en waarom en hoe de Arbeidsinspectie en de AVIM samenwerken.
- Ook gaat u in op de internationale kaders (zoals ILO-verdragen en het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR)).

Datum
28 januari 2026

Onze referentie
2026-

Toelichting

Wettelijk kader en samenwerking

- De Arbeidsinspectie is aangewezen als toezichthouder op de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), die als doel heeft om verdringing van legaal arbeidsaanbod te voorkomen en illegale arbeid tegen te gaan. Overigens is ook de politie aangewezen als toezichthouder op deze wet. De Arbeidsinspectie heeft geen handhavende taken op het gebied van vreemdelingenrecht.
- Door de verwevenheid van illegaal verblijf en illegale tewerkstelling vindt de Arbeidsinspectie het noodzakelijk om samen te werken met de AVIM, vanuit de eigen wettelijke taak.

Internationale kaders (ILO en IVESCR)

- In ILO-verdrag 81 betreffende de arbeidsinspectie in de industrie en de handel (hierna: ILO-verdrag), stelt dat de Arbeidsinspectie de taak heeft om te verzekeren dat de arbeidsvoorwaarden en bescherming van werknemers worden gewaarborgd en dat andere functies hier geen afbreuk aan mogen doen.
- Het onafhankelijke ILO-expertcomité dat toeziet op de naleving van verdragen (hierna het ILO-comité) heeft in een concrete (Italiaanse) casus¹ gesteld dat het de primaire taak van een arbeidsinspecteur is om werknemers te beschermen en niet om te handhaven op de vreemdelingenwet. Het ILO-comité concludeert dat de rol die aan arbeidsinspecteurs is toegekend om illegale tewerkstelling te controleren de primaire taken van de Arbeidsinspectie, zoals gedefinieerd in het Verdrag, namelijk het waarborgen van de bescherming van werknemers ernstig in gevaar zou kunnen brengen. NB In deze zaak was de inspecteur, anders dan de Nederlandse situatie, ook echt belast met de controle op illegaal verblijf.
- Verder is relevant dat ook de ILO in 'guidelines' en een 'technical brief' aangeeft dat het nuttig is als arbeidsinspecties samenwerken met de politie en immigratiediensten, omdat dergelijke samenwerkingen effecten laten zien, mits dit niet ten koste gaat van de primaire taak van de arbeidsinspectie. Vanuit het algemeen belang werkt de Arbeidsinspectie samen met politie en de AVIM, waaronder via gezamenlijke inspecties en het delen van meldingen. Dit draagt bij aan de overheidsbrede aanpak van illegale praktijken. Het spanningsveld is dat deze aanpak niet altijd in het belang van de individuele werknemer zal zijn.
- Ook het Verdragscomité bij IVESCR heeft in oktober 2025 een aanbeveling aan Nederland gegeven, namelijk: *Strengthen labour inspections, separate them from migration control functions, and ensure effective monitoring and*

¹ [ILO Italiaanse casus](#)

sanctions against abusive practices affecting migrant workers. AV en de Arbeidsinspectie hebben kennisgenomen van deze aanbeveling.

Datum
28 januari 2026

Spanningsveld in de praktijk

Onze referentie
2026-

- De Nationaal Rapporteur Mensenhandel en FairWork geven aan het zorgelijk te vinden dat het bestrijden van illegale tewerkstelling door de Arbeidsinspectie ten koste gaat van de bescherming van ongedocumenteerde werknemers. De Arbeidsinspectie mist daardoor informatie over ernstige misstanden en mogelijkheden tot handhaving daarop, aldus FairWork.²
- De Arbeidsinspectie heeft te maken met een spanningsveld tussen het individuele belang en het algemeen belang bij haar taakuitoefening. In de beantwoording erkent u dit spanningsveld. U erkent ook dat het niet wenselijk is dat een systeem van steeds weer illegaal te werk gesteld zijn bij dezelfde of een andere werkgever in stand blijft; individuen blijven zo kwetsbaar. Samenwerking tussen de Arbeidsinspectie en de AVIM vindt plaats om de eigen taken te kunnen uitvoeren. Daarbij passen ook gezamenlijke inspecties en het delen van meldingen.
- AV begrijpt de belangenafweging en het spanningsveld waarin de Arbeidsinspectie zich bevindt. Tegelijkertijd ziet AV het spanningsveld dat leidt tot mogelijke ondermelding van misstanden door werkgevers en het waarborgen van de primaire taak van de Arbeidsinspectie; het beschermen van werknemers. De kans bestaat dat de arbeidsmisstanden van ongedocumenteerden niet in beeld komen en deze werknemers niet kunnen worden beschermd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Beantwoording kamervragen	Verzenden aan TK	

² Fairwork 2025, Gewerkt, maar niet uitbetaald; Waarom het voor ongedocumenteerde werknemers zo moeilijk is hun onbetaalde loon te ontvangen.